

Sinh năm 1960 nên ngày 30-4-1975 tôi tròn 15 tuổi, đang còn ngồi trên ghế nhà trường phổ thông trung học. Tin miền Nam hoàn toàn giải phóng đời sống công nghiệp, xí nghiệp, trường học làm nức lòng toàn dân, nét mặt ai cũng hân hoan khúc khích hoàn ca. Lây tâm tâm trường chung cửa mái ngồi, tôi cũng cảm thấy như bừng nở không trường lớp. Cảm giác cửa ngõ chiến trường, nở hoa trong hồn, vui mừng không sao kể xiết. Khép góc chợ, vỉa hè, đâu đâu người dân cũng đưa tin nức nhà giải phóng, chờ đợi nguồn quyên góp. Các quầy báo đông nghịt người xếp hàng mua báo quân đội, nhân dân, Hà Nội mới, để xem tin chiến trường. Một cuộc cách mạng long trời, lở đất, mặt chiến trường vĩ đại cửa quân và dân Việt Nam, cũng là một cuộc cách mạng mùa thu tháng 8 -1945 lần thứ hai cửa ngõ Việt Nam, thời kỳ khởi nghĩa kháng chiến, thời kỳ bùng nổ qua rừng, giải phóng còn xây dựng đất nước to đẹp đảng hoàng gia 10 lần xưa thôi....

Một tôi mừng gặp đôi vì đã hơn 20 năm trôi xa cách, nay mới gặp được chị em, đi cửa vào Nam từ 1954 theo chiến trường. Người chị mà vì có hàng dây may, rửa má, máu mủ ruốt thốt mà cửa nhà phố người mẹ đau, nứt cay, tám anh chị em trong nhà, kể cửa mẹ tôi không ai được kể tiếp đau dù thoát ly, làm đường, thanh niên xung phong từ năm 16 tuổi, phụ nữ công, công nghiệp, lao động và chịu đau hơn người Bác Hồ vĩ đại cửa ngàn vạn lần, vạn ra rìa, vì trong gia đình có người đi hàng, theo chiến... mặt vọt nhô trong gia đình, dòng tộc mà ngay cửa khi trường nhốt đất nước cửa không thể nào gặp rửa được

Loay hay vọt vọt mãi, từ năm 1976 mẹ tôi mới xin được cán bộ từ chức cửa quan mặt từ giải pháp vào Nam (thời gian đầu, nhà nước chưa xét các đời sống trong di sản vọt chiến, con cái, búp mẹ...) khi phụ nữ nói đời sống mặt từ cửa hai chị em sau 21 năm xa cách. Bác ôm lấy mẹ tôi khóc khi hay tin cửa búp và mẹ đã mất ngay sau khi tiễn hành cửa cách ruộng đất, nhà búp đưa vào di sản đưa chị, bóc lột. Ông tôi khi phụ nữ đang làm hiệu trưởng trường công lập I, vì uất cửa mà phụ nữ giải ngũ kính khời mặt tiếp mặt như xuồng non nhà cho mặt kính vọt tan để phụ nữ mặt mặt nhôn và số cửa nhốt rửa ruốt từ từ ngay trước cửa cán bộ cửa cách...Khi cửa đoan ruốt lời ra ngoài cửa búp, mặt viên bác sĩ người Pháp vọt vàng chói đời băng bó, cửa cửa, nhúng ông tôi đưa tay ra hiệu cửa không cửa nhốt, kèm câu nói chiến trường số cửa chị đúng đời cửa mình: "Mặt xã hội mà kể vô văn hoá lên cửa mẹ, trường trường đời sống thiến, cũng là người đã góp phần nuôi cửa đời đời chiến sĩ trong nhà ăn no đánh trường, giải giáp, lập công...thì xã hội phụ nữ còn là số đời búp, tha hoá, cửa cửa, trường trường, không nhúng không đưa đất nước ra khỏi cửa o lượn cửa cửa nghìn năm Bắc thuộc, mà còn không búp xã hội trong thời kỳ phong kiến thối nát"...Mặt xã hội búp công, vô lý như thế thì tôi còn sống làm gì? Làm sao cam tâm nhìn cửa nhốt đất nước cửa tàn phá, đời sống dân búp giày xéoĐời người chị chết có mặt lớn, sống mà phụ nữ mang vọt nhô gia đình mình là đưa chị, chuyên áp bức, bóc lột dân lành thì sống sao nữa?

Nói lời như người hùng hơn trăng trôi cho viên bác sĩ người Pháp nghe xong, ông tôi nhúm mặt trút hồn từ cửa cùng. Bà tôi không chịu đau nhói cái chết phi lý, đường đời cửa ông, lời chiến đấu kiên cửa nhúm mặt nhà, cửa cửa đất cửa lũ cán bộ cửa cán, trường ăn mòn bát, người mòn chiếu nhà mình, mặt đời u u, hai đời con, nay giải mặt từ bà là đưa chị bóc lột, đòi đưa ra đời từ, trong khi con cái ly tán khắp trường góc búp, Trường Hồ Phi Phòng, Trường Sơn, Hà Tây, Hà Nội v.v nên cũng đau, mòn mới, đành nhúm mặt, xuôi tay khi tuổi đời cửa tròn mặt vòng hoa giáp...

Khóc cho b m chán, bác tôi quay ra khóc cho mình, cho c đ i gia đình 9 đ a con, g n 30 ch c cháu n i ngo i cùng 9 c p dâu r đang trong c nh b n lo n tinh th n. Ch vì tin ông bà còn s ng mà n n ná i, c m con cái không đ c "l m đ ng l c b c theo gi c, b quê cha đ t t mà đi"... Gi c h i đã l , t t c đ u trong c nh s ng gi ch t gi , 6 anh con trai là sĩ quan c ng hoà đ u ph i đi h c t p c i t o mút mùa, v con không ai nuôi n ng, chăm sóc ...Đang t xã h i tiêu th , gi g g i gi, cái gì cũng có, thành xã h i bao nhi u, c p ít, gi g g i gi, cái gì cũng thi u ...ai cũng hoang mang chán n n, b i cu c s ng đã b c p đi nh ng gì quý giá, căn b n nh t, không còn là s ng mà ch là s t n t i, v v t cho qua ngày đ n tháng, đau kh đ n ch t và đói nghèo đ n ch t, th m chí có ng i không ch u đ ng n i c nh đ a ng c tr n gian do b n phát xít m i đ a l i đã l ng l tìm đ n cái ch t, hòng làm đ t tung m i s ràng bu c, gian d u v i đ i.

Khi tôi vào, đ i u c m nh n đ u tiên c a tôi là s h t h ng, su t đ c đ ng trên chuy n tàu xuy t Vi t, t m m t ch đ c nuôi đ ng b ng c nh nghèo, cái đói . Không ph i "Đ ng vô x ngh quanh quanh, non xanh, n c bi c nh tranh ho đ " nh th T H u miêu t mà là:

*Đ t n c mình đâu cũng mái nhà gianh,
G ng m t ng i ai cũng xám xanh,*

Đ n gi n vì đ ng đ t b c màu, hoang hoá, h t tím hoa mua l i tr ng mùa hoa s . Th hoa đ i v n ch m c ven đ i, s n núi, đ p thì có đ p nh ng không nuôi s ng n i con ng i.

Vào đ n Sài gòn, n u nhà văn D ng Thu H ng đã ph i ng i th p xu ng v a hè vì đau xót, h ng h t tr c m t s th c tr n tr i: N n văn minh m i r chi n tháng n n văn minh hi n đ i thì tôi cũng có nh ng n i bu n t ng t . Đ t n c li n m t đ i, non sông thu v m t m i, nh ng lòng ng i đ y cách ngăn. M t con sông b n H i, m t vĩ tuy n 17 ngày và đêm, m t nh p c u Hi n L ng v n t n t i trong lòng m i con ng i. Dù là tình máu m , ru t th t, anh em, h hàng, bà con, cô bác v n không sao xoá nhò đ c ranh gi i c a k thua, ng i th ng, k b c, ng i Nam, k l n chi m, ng i b đ ng...Kh p thành ph , s phân bi t k thì v n h n lên trong t ng ánh m t, gi ng nói, đ i u c i. Các anh ch tôi ti p đón m t cách v a ph i , qua quýt, không thân cũng ch ng s . N u không có bác tôi làm c u n i h n cu c đón ti p còn g ng g o, bu n t i h n n a. Đ n gi n vì tôi là ng i mi n B c, ng i c a phe đ i đ ch, b đ u đ c t t m bé, nên m i l i ăn ti ng nói đ u do "cha m sinh con, đ ng đoàn xã h i ch nghĩa sinh tính"...Đ ng m mi ng là nh c đ n bác H , g i tên thành ph cũng là thành ph H Chí Minh ch không ph i Sài Gòn, càng không dám nói "Sài Gòn hoa l " hay "hòn ng c Vi n Đông". Đã th còn luôn b o v ý ki n mình theo đ ng l i, ch tr ng, chính sách, quan đ i m c a đ ng và chính ph . Ngay c khi bác h i: "Ngoài B c, m i tháng đ c phát m y lon s a, h con?" Cũng ph i lên gân, lên c t tr l i theo đ ng nh ng l i d y d khuyên b o c a th y cô trên l p h c c a mình: "C n gì đâu bác, không m t gram s a, không m t ký th t nào mà v n đánh th ng bè lũ đ qu c và tay sai đ y thôi".

Bi t bao ông b b l i v con ra căn c đ a cách m ng r i t p k t ra B c, tr v đ t theo c v l , con thêm . Bi t con trai đi h c t p c i t o, con dâu m t nách 4,5 con nh , v n không m t l n lên tr i thăm nuôi, còn dài gi ng trách: - "Ai bi u nó vô Vi t Nam c ng hoà, quay súng b n l i cách m ng, Gi tao vô tr i cũng có b o lãnh cho nó ra đ c đầu"... khi n con dâu vì nghèo, đói, u t c mà ph i t t , b l i b n, năm đ a con cô út, găm thêm vào lòng ng i ch ng đang

ng i t i c i t o m t v t th ng s u ho m.

Trong khi ng i mi n B c th ch ă n m n cua b (bê c a) hàng hoá r ù ng r ù ng chuy n đ ng ra phía b c, thì trong nam c đ n đ n nghèo đ i, câu hát c a ng i dân mi n Nam nh i dao đâm vào tim ng i mi n B c đau nhói: " Đi ta đi gi i phóng mi n Nam, đi đ n khi nào ng i dân không còn cái qu n, thì ta còn chi n đ u, quét s ch chúng sinh , i bác sui đ i bên tai, chi n đ u cho đ n ngày Nam, B c nghèo b ng nhau".

M t dân t c b quá kh i ch s chia đôi thành hai vùng đ a lý, chính tr , thu c v hai chi n tuy n. M t v t c t xuyên th u m i gia đình, s ph n, t ng ch ng gi i phóng đ c r i là tình ng i, no m v theo. Ai ng , vì nh ng chính sách cai tr man đ kéo dài mà kéo theo bao c nh ba đào lo n ly, tr c tiên là c nh chia đ an x nghé c a t t c các gia đình "ngu quân, ngu quy n" ch ng, con, anh em vào tr i c i t o, v con i i nheo nhóc đói kh , ph i đ ng đ u v i cu c s ng vô cùng kh c nghi t cùng bao quy t sách man r , sai i m ch t ng i c a đ ng c ng s n: Tài s n b c p tr ng sau c i t o công th ng nghi p, gi t ch t cái g i là m m ng t s n m i b n đ đ cao lý t ng xoá b ch đ ng i áp b c bóc i t ng i. Đ i ti n "Ngu " ra ti n đ ng v i giá tr g n nh không, đ n m c ng i dân ph i th t lên đ y cay đ ng khi c m m t nhúm ti n c a đ ng, bác trên tay:

*B c n t n r i cán b i,
Đ i t n mà sao đ n n i này
Ch a tiêu đã hoá tiêu đi h t
Chú ph nh tôi r i, chính ph i"*

Trong khi đ i b ph n ng i dân thành ph nghèo đi trông th y, thì nh ng anh b đ i c H , ba lô con cóc lép k p trên i ng v i chi c khung xe đ p, con búp bê nh a x u xí hôm nào, b ng giàu lên m t cách đ ng . T vô s n thành h u s n, còn ng i dân ch u c nh đ u tranh giai c p, c i t o công th ng nghi p , nên đi t h u s n thành vô s n. Không nh ng kh n kh vì đ i s ng th p kém, còn kh n kh vì b cán b cách m ng đè đ u c i c , sách nhi u lung tung.

Bi t bao cán b lãnh đ o v i kh u hi u - t ng ch ng b t di b t đ ch nh m t chân lý s ng: "M t cái kim, s i ch c a dân không i y" , b ng v t hi n lên thành các quan cách m ng, quan đ ng chí. V a ng quên trên ngai vàng quy n i c, chia nhau qu th c, v a quay i ng i n i kh c a dân, hà hi p cai tr dân, dù đó là nh ng ng i t ng nuôi đ ng bao b c che ch cho mình trong su t nh ng ngày cách m ng còn gian kh cam go nh t. Bao nhiêu tàn đ đ , qu c, phong ki n, t ng đào t n g c, tr c t n r b ng r ù ng r ù ng tr i, g p c trăm, nghìn l n nh ng tiêu c c y u kém c a th i k t i t , hà kh c, phong ki n tr c kia- tàn đ c a ch đ m i xã h i ch nghĩa. Càng giành đ c chính quy n, giành đ c quy n t ch , t quy t thì càng lòi s đ t nát, b t i c trong ph ng pháp qu n lý c a đ ng c ng s n. Đ t n c li n m t đ i nh ng l i th c hi n chính sách, ngăn sông, c m ch , khi n 400 qu n, huy n trong c n c bi n thành 400 lô c t, pháo đài riêng bi t...T L ng S n t i mũi Cà Mau, đ t n c b b m nát thành trăm nghìn m nh v n b i các tr m gác, ch t canh, nhân viên thu v v. Ch đ em cân ga , i ng th t t t nh này sang t nh khác, huy n này sang huy n khác đã b coi là buồn i u và b ph t, b b t, b nh t vô t i v , khi n lòng dân t tán ...Làn sóng di t n t , di t n b ng m i giá, g n 90% các sĩ quan ra kh i tr i c i t o tr v là cùng v con b đ t n c ra đi, t o thành m t làn sóng i u vong nhi u không k xi t, n n thuy n nhân kh ng khi p nh t th gi i...Ch a k các tr i t m c lên

nh n m su t d c b bi n Đông đ nh t ng i v t bi n. Hi m có ng i nào đi m t l n đã trót l t. Ng i b mình trên bi n th m, ng i b b t h t l n này l n khác, ng i tr thành n n nhân c a b n h i t c Thái Lan v.v Đâu th ng nhi u không k xi t... Đ t n c không ph i c a toàn dân t c Vi t Nam nh i cha già dân t c nói mà ch là c a m t phe nhóm nh ng k lnh đ o c ng s n, còn nh ng ng i dân th p c bé h c thì thu c t ng l p b tr , b cai qu n, đ y áp đ t th b o và phân bi t đ i x không khác gì bài h c l ch s đau xót c a c nghìn năm tr c đó: "Đ c làm vua, thua làm gi c". H là ng i mi n B c dù không có ch ng ch v n b ng, năng l c lnh đ o, qu n lý, nh ng đ u đ c c t nh c lên thành cán b . Con em " Ngu quân, ngu quy n" b phân bi t đ i x , b xem xét v lý l ch, thành ph n . Bao nhiêu kh u hi u dùng đ t p h p l c l ng, thu hút qu n chúng s m đ n ngày chi n th ng, gi tr thành đ u môi, chót l i , thành s b i c v i s đ ng đ ng bào, đ ng chí, anh em, cô bác. Xã h i b tha hoá , tu t đ c t ng ngày. Th i đi m tr c "gi i phóng", mi n Nam Vi t Nam d i s ch đ o c a chính th c ng hoà, 21 tri u ng i đã ra kh i s đói nghèo lu n qu n c a nghìn năm l ch s , nay nh đ c đ ng c ng s n "gi i phóng" mà c n c húp chung m t ni u cháo loãng, c n c l n ng p trong nh ng ô tem phi u, nhá bo bo, mì h t sái hàm, ăn khoai và c mì đ h ng. T ch v t xa Nam Hàn và Thái Lan trong th p k 70, thì ngay sau "gi i phóng" m t năm, đã kém xa Nam Hàn và Thái Lan v m i m t. M n lý t ng "xoá b ch đ ng i bóc l t ng i" đ liên t c đánh vào t ng l p h u s n, đ d n d n thay th vai trò, t v s n thành h u s n và ng c i . Ng n c c a giai c p v s n càng gi ng cao thì t ng l p cán b , lnh đ o đ ng càng giàu lên m t cách b t ng , trong m t th i gian vô cùng ng n ng i , trong khi bao nhiêu căn c cách m ng, bao nhiêu vùng nông thôn r ng l n ph i s ng c nh gi t g u vá vai, ăn b a nay, lo b a mai thì cán b c ng s n ăn ch i phè ph n , ăn luôn c thành t u cách m ng bao năm gây đ ng trong lòng dân . Kh p thành ph khi đó là m t b c tranh hi n th c tr tr i , xám mgoét, h u qu t t y u c a s lnh đ o d t nát, c ng v i ch nghĩa c h i, ăn x i thì, cũng nh kiêu ng o, o t ng c a k chi n th ng. V a công kênh cái đ t, đ cao cái ác, l i v a giày xéo lên l ng tâm c a nh ng ng i l ng thi n, ch a k còn c tình bám vào nh ng lý thuy t sách v l i th i là ch nghĩa Mác, Lê đ níu kéo s phát tri n hài hoà c a cu c s ng . Càng gi ng cao ng n c "bách chi n bách th ng" trong m i lĩnh v c thì càng kh ng ho ng, thua l . Càng nêu cao kh u hi u "nói th ng, nói th t, đ i m i t duy, nhìn th ng vào s th t" thì càng đ i l a, gian trá, khi n cho bài toán kinh t m i ngày l i mang thêm nghi m âm.

Hàng nghìn gia đình b d n lên khu kinh t m i, m i ch ng th y đâu, ch th y mênh mông m t mùng là r ng, núi, vách đá đ ng đ ng. Ngày n ng rất da, đêm l nh th u x ng. M t ngày tr i đ 4 mùa xuân, h , thu, đông, ch ng bi t làm gì đ ăn, đ s ng đành ôm nhau mà khóc, ôm nhau mà s , r i không th ôm nhau mà ch t, đành đ t d i l ch th ch kéo nhau v l i n i c , v v t n i xó ch , l đ ng, vì nhà cũ đã đ c quan cách m ng chi m c , tr ng đ ng vô đ i u ki n ...

Ba m i ngày l i Mi n Nam thâm nh p th c t , tr ra lòng tôi tr u n ng. Cũng nh t t c nh ng ng i dân mi n Nam khác trong th i k đó, tôi không nh n đ c gì t ch đ m i xã h i ch nghĩa mà ch c m đ c n i đau, n i kh , n i bàng hoàng, h ng h t, b t bình c a ng i dân v i chính quy n c ng s n.

33 năm qua r i , n i đau còn đ ng l i, v n nguyên, làm t , k t kén trong h n tôi, càng ngày càng m ng m , và bây gi v toác trên trang gi y ...

Cm nh n 30-4

Tác Giả: Tr n Kh i Thanh Th y

Chúa Nhật, 28 Tháng 9 Năm 2008 13:14

B nh vi n Châm C u 28-4-2008

Tr n Kh i Thanh Th y